

De hardnekkige klootzakken daargelaten, zitten jongens evenveel als meisjes vast in dit mechanisme en moeten we die dingen samen aankaarten en er samen ook tegen vechten. Een alleen-met-vrouwengroep kan voor mij enkel een tijdelijk middel zijn, een eerste stap naar iets, omdat zo veel hindernissen moeten overkomen worden dat het verademend kan zijn om enkel met vrouwen rond de tafel te zitten. Het mag nooit als perspectief naar voren worden geschoven, we mogen er nooit in blijven steken en een soort mannenhaat gaan ontwikkelen. Wij zijn niemands slachtoffer, we moeten onze vijanden kennen en hen met al onze kracht aanvallen. En daarvoor hebben we de ruimte nodig.

Elke stap naar mijn bevrijding, is een stap naar jouw bevrijding
...en omgekeerd.

**MEISJES WE HEBBEN GEEN SECONDE
MEER TE VERLIEZEN**

**VOOR EEN WERELD ZONDER
OVERHEERSING**

**VOOR DE
ANARCHIE**

Deze tekst werd geschreven naar aanleiding van een reeks lezingen over feminisme, in november, in het AC in Gent, en heeft geen pretentie om meer te zijn als een aansporing tot reële vrouwenstrijd. Vooropmerkingen en andervuurgespuiuw: mujereslibres@no-log.org

**Duizenden redenen
om te vechten
geen enkel
om passief te blijven**

*We moeten leren om te ageren op impulsen, en de beperkingen achterlaten van gedragingen die de maatschappij ons heeft geleerd om op onszelf te plaats. De 'beweging' is voor de meeste van ons iets geweest dat verwijderd was van onszelf. We moeten onszelf niet langer zien als leden van een beweging, maar als individuele revolutionairen die samenwerken. Twee, drie, vijf of tien zo'n individuele revolutionairen die elkaar nauw kennen en vertrouwen kunnen revolutionaire daden en een eigen perspectief verwezelijken. Als leden van een affiniteitsgroep zonder leider neemt elk lid deel op een gelijk niveau van macht, en ontkent zo de hiërarchische functie van macht. **NEER MET ALLE BAZEN!** Zo zullen we niet verloren lopen in een beweging waar leiderschap het pad bepaalt dat de beweging moet nemen – we zijn onze eigen beweging, we bepalen onze eigen richting. We weigeren geleid te worden, weigeren dat er in onze plaats wordt gesproken en dat we uiteindelijk afgekoeld worden.*

Uit Blood of the Flower, een anarchistisch-feministisch statement, 1971

Waarom vrouwenstrijd? Waarom anarchisme?

Bij een zoektocht naar een down-to-earth basistekst rond dit thema kwam ik spijtig genoeg van een kale reis terug. Het is ook maar normaal dat er weinig interessants te vinden is over een strijd die bijzonder weinig aanwezig is. Ik kan me niet echt vinden in de meer recente artikels die het meer hebben over vrouw dan over strijd, meer over het lichaam of over genavelstaar over welk geslacht dan een tastbaar perspectief bieden om te vechten tegen wat je kapot maakt. Oudere teksten die wel een strijdvaardigheid bevatten die nu zo zoek lijkt, zijn dan weer zo samengeweven met de context van toen, dat ze nu veel betekenis verliezen. Zo is de kwestie vandaag niet over welke richting de massa's vrouwen die vechten tegen hun onderdrukking nu juist moeten uitgaan, maar eerder hoe te breken met de veralgemeende passiviteit en de berusting in een compleet scheefgetrokken realiteit.

Het gaat er niet om van de onderdrukking van de vrouw een specifiek thema te maken, met alle eenzijdige retoriek en alleen-voor-vrouwen organisatievormen vandien. We leven in een maatschappij die gestoelt is op overheersers aan de ene kant en overheersten aan de andere. En het zou fout zijn om te gaan beweren dat de ene kant enkel met mannen is bevolkt en de andere enkel met vrouwen. Bovendien is het net de trend dat er alsmaar meer vrouwelijke bedrijfsleiders komen, alsmaar meer vrouwelijke flikken, vrouwelijke rechters. En dat wordt dan nog als vrouwelijke emancipatie wordt voorgesteld, het beste voorbeeld dat emancipatie soms wordt gelijkgesteld met de – ongetwijfeld lastige- trektocht van vrouwen om een plaatsje naast de mannen te gaan bezetten op de top van overheersers. Een gevangenis gebouwd door vrouwen en geleid door vrouwen, blijft een gevangenis en moet vernietigd worden. Daartegenover staat een anarchistisch perspectief om die top te vernietigen, om niet te blijven vaststeken in een fixatie op de vrouw, ongeacht haar maatschappelijke positie, ongeacht haar aspiraties.

Zoveel evidenties lijken kwijtgeraakt doorheen de jaren, over zaken die toch vooral vrouwen betreffen, en daarom is het des te belangrijk om de ruimte te forceren om het over die dingen te hebben. Het is tijd dat meisjes op tafel kloppen en weigeren nog langer mooie aanhangsels te zijn van onze venten, dat we stilaan nog zouden geloven dat we niet bijzonder veel kunnen, of toch niet evenveel als de mannen naast ons, omdat we nu eenmaal anders zijn. Dat onze mond wordt gesnoerd en we zelfs niet meer proberen om die open te trekken. Omdat we bijna gaan geloven dat wat we te zeggen hebben toch niet zo interessant is. Dat we speed gaan pakken of onszelf uithongeren omdat we te dik zouden zijn. Dat we de kracht niet vinden om te antwoorden, te schreeuwen zelfs in het gezicht van de zoveelste vent die een opmerking over je maakt op straat, die denkt dat die zomaar wat over je mag zeggen zonder klappen te krijgen. Nee, eerder de kop naar beneden buigen en je haasten om weg te lopen van die miserie.

Maar het zou fout zijn om te pretenderen dat het allemaal gaat over de relatie van één vrouw tegenover één man, het gaat net over een hele omgeving, over een sociaal mechanisme. Ook al zijn de zaken in sommige middens geëvolueerd en staat niet enkel de man nog in om de kost te winnen, waardoor de vrouw een beetje meer financiële onafhankelijkheid heeft verworven, is het evengoed zij die zich voornamelijk moet bezighouden met het huishouden en met de dagdagelijkse opvoeding van de kinderen. De beeld van de zwakke vrouw wordt opgehangen zodat ze gemakkelijker is om in elkaar te troeven. Miserabele seksuele relaties herinneren aan de prostitutie waarin zoveel vrouwen worden geduwd. Binnen het huwelijk, als 'echtelijke plicht', vrouwelijke huurders die met hun huisbazen moeten slapen om de huur te 'vergoeden', vrouwen die verhandeld worden als koopwaar en in raamprostitutie terecht komen.

Het is meer dan ooit tijd dat vrouwen effectief het heft in eigen handen nemen en deze onderdrukkende realiteit kapotmaken. Het volstaat niet om alleen maar te praten over vrouwenonderdrukking en elke jongen een schuldgevoel te geven. Er is geen vrouwenrol die wordt opgelegd, zonder dat een jongen evenveel met een rol wordt opgescheept.